

Sökande: Lantmännen Agroetanol AB
Ombud:
Advokat Susanne Åberg Witt-Strömer
Alrutz' Advokatbyrå AB
Box 7493
103 92 STOCKHOLM AB

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (1998:808) till anläggning för tillverkning av etanol och foderprodukt samt till behandling av avfall på fastigheterna Båken 1 och 3 i Norrköpings kommun (verksamhetskod 24.50, 15.350 och 90.420) - ändringstillstånd

BESLUT

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen lämnar Lantmännen Agroetanol AB (organisationsnummer 556028-0611) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (1998:808) till ändring av råvara vid tillverkning av etanol och foderprodukt på fastigheten Båken 1 och 3 i Norrköpings kommun (ändringstillstånd). Ändringstillståndet omfattar en årlig användning och behandling av högst 60 000 ton annan vegetabilisk och kolhydratrik råvara, inklusive avfall, än spannmål vid tillverkning av etanol och foderprodukt.

Miljöprövningsdelegationen godkänner enligt 6 kap. miljöbalken den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor

Miljöprövningsdelegationen förordnar om ändring av villkor 7 och meddelar för ändringstillståndet villkor 27 – 29 enligt följande:

7. Vid utsläppspunkter för luft som innehåller stoft får stoftutsläppet som riktvärde inte överstiga 10 mg/m³ntg. Hantering av råvaror och lastning av foderprodukt ska ske på ett säkert sätt samt så att förorening av dagvatten och spridning av partiklar motverkas.
27. Mängden andra vegetabiliska och kolhydratrika råvaror, inklusive avfall, än spannmål får vid varje enskilt tillfälle vara högst 180 ton flytande råvaror och 370 ton torra råvaror varav lagringen i containrar utomhus får vara högst 60 ton.
28. Mängden andra vegetabiliska och kolhydratrika råvaror, inklusive avfall, än spannmål i mjöl- eller mjölliknande tillstånd får uppgå till högst 22 500 ton per år.
29. Senast inom tre månader efter att tillståndet har tagits i anspråk ska säkerhetsrapporten omfatta den nu tillståndsgivna verksamheten och finnas tillgänglig för myndigheten som har tillsyn enligt lag (1999:381) om åtgärder för att förbygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Miljöprövningsdelegationen förordnar därutöver att de övriga villkor och begränsningar som föreskrivits för verksamheten i Miljöprövningsdelegationens tidigare beslut daterade 2006-11-01 (dnr 551-4209-06) och 2011-02-15 (dnr 551-3478-10 och 551-12942-07) ska

omfatta den samlade verksamheten på fastigheten Båken 1 och 3 i Norrköpings kommun.

Uppskjutna frågor

Miljöprövningsdelegationen skjuter med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken upp frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för lagring och bearbetning av andra vegetabiliska och kolhydratrika råvaror än spannmål.

Lantmännen Agroetanol AB ska under prövotiden för lagring och bearbetning av andra vegetabiliska och kolhydratrika råvaror än spannmål utreda säkerheten med utgångspunkt ifrån aspekterna dammexplosion och ackumulerad risk.

- För lagringen ska ur säkerhetssynpunkt utredas möjliga alternativ för både placering och förvaringssätt (gemensam eller uppdelad lagring av olika typer). Behovet av riskreducerande åtgärder (förebyggande och begränsande) ska utredas för respektive alternativ.
- Det ska utredas om utrustningen är den bästa ur säkerhetssynpunkt och om det finns behov av riskreducerande åtgärder eller förändringar i verksamheten.

Utredning ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten och Räddningstjänsten.

Redovisning av riskanalyser, vidtagna åtgärder, resultatet av vidtagna åtgärder och utredningar samt förslag för placering och åtgärder och tidsplan samt slutliga villkor ska redovisas till Miljöprövningsdelegationen senast den 31 augusti 2016.

Verkställighetsförordnande

Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Igångsättningstid

Ändringstillståndet ska ha tagits i anspråk inom två år från det att tillståndet vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet. Bolaget ska meddela tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse på sätt som anges i bilaga 1.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen har genom beslut den 1 november 2006 och den 15 februari 2011 meddelat tillstånd enligt miljöbalken. Tillståndet omfattar produktion av etanol och foderprodukt samt lagring av etanol i cisterner på fastigheten Båken 1 och 3 i Norrköpings kommun. Tillståndet gäller produktion av högst 250 000 m³ etanol samt foderprodukt (torkad och pelleterad sidoprodukt från jäsningen av spannmål) motsvarande 250 000 ton torr substans per år.

Samråd

Samråd med Länsstyrelsen, Bygg- och miljökontoret samt Norrköping Vatten och Avfall AB genomfördes den 21 januari 2015. Samråd med de enskilda som har antagits vara särskilt berörda av verksamheten har skett genom skriftlig information och samrådsmöte. Länsstyrelsen har genom beslut den 16 februari 2015 meddelat att verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Bolaget har valt att samråda med utökad krets och allmänheten. Del av utökad krets har informerats via utskick och övrig utökad krets och allmänheten har informerats via annons. Samrådsmöte har hållits för utökad krets och allmänheten.

Ärendets handläggning

Ansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, har kungjorts i Norrköpings Tidningar och Folkbladet Norrköping. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken.

Remissförfarande har genomförts med Länsstyrelsen Östergötland, Byggnads- och miljöskyddsnämnden och Räddningstjänsten Östra Götaland.

Sökanden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på de remissvar som inkommit och vad som i övrigt har tillförts ärendet.

ANSÖKAN MED YRKANDE OCH FÖRSLAG TILL VILLKOR**Yrkanden**

Lantmännen Agroetanol AB hemställer om ändringstillstånd att inom ramen för befintlig tillståndsgiven produktionsvolym årligen använda högst 60 000 ton (våtvikt) kolhydratrika restprodukter inklusive avfall av organiskt ursprung som är lämpade för tillverkning av etanol och foder som råvara vid tillverkningen av etanol och foderprodukter, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan med bilagor.

Förslag till villkor

Lantmännen Agroetanol AB anser att den ansökta verksamheten kan bedrivas enligt nu gällande villkor.

SÖKANDENS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Av ansökningshandlingarna och av vad sökanden i övrigt har angett framgår sammanfattningsvis följande:

Lantmännen Agroetanol AB (bolaget) tillverkar drivmedelsetanol och foderprodukt av spannmål på fastigheterna Båken 1 och Båken 3 på Händelö utanför Norrköping.

Bolaget anser att det är lämpligt att handlägga ansökan som ett ändringstillstånd. Frågan om alternativ råvara som motsvarar spannmål genom sitt kolhydratrika innehåll anses vara väl avgränsad. Bolaget framför att en samlad prövning av hela verksamheten är såväl tidskrävande som ekonomiskt resurskrävande och inte motiverat av vare sig processtekniska skäl eller miljöskäl. Den sökta ändringen avser endast tillstånd att använda vegetabiliska och kolhydratrika produkter, biprodukter eller avfall istället för spannmål som råvara vid tillverkning av etanol eller foderprodukt.

Befintligt tillstånd är begränsat till att endast använda spannmål som råvara. Det fermenterbara innehållet i de kolhydratrika produkterna, biprodukterna och avfallet är detsamma som bolaget använder från spannmål, det vill säga kolhydrater, och inga förändringar i produktions-processen krävs. Bolaget anger vidare att kvaliteten på ingående råvara är viktig för fodertillverkningen och styrs av foderlagstiftningen, oavsett om det är spannmål eller andra kolhydratrika råvaror som används.

Bolaget framför att det inte alltid är enkelt och inte samma bedömning om restprodukter ska betecknas som avfall eller som biprodukter. Vidare framförs att ett tillstånd att använda restprodukter och avfall innebär att klassningen avfall eller biprodukter inte behöver göras för varje enskilt parti eftersom tillståndet medger behandling av avfall. Det innebär att bolaget får möjlighet att teckna avtal på längre sikt med leverantörer av restprodukter och också med kort varsel kan omhänderta uppkomna partier. Bolaget anger att slutligen ger det möjlighet att tillverka etanol som uppfyller kraven i förnybarhetsdirektivet (Renwable Energy Directive 2009/28/EC). Bolagets avsikt med ansökan är att genom att ett kommande tillstånd medger användning av kolhydratrika restprodukter behöver inte någon bedömning göras från fall till fall om dessa restprodukter utgör avfall eller biprodukter.

Bolaget framför att ur miljösynpunkt leder ett användande av dessa typer av råvaror till minskade klimatutsläpp och genom att använda restprodukter förbättras Sveriges resursutnyttjande. På så sätt bidrar bolaget till Sveriges miljömål om begränsad klimatpåverkan.

Kategorier av avfall

De råvaror, förutom spannmål, som bolaget har identifierat som lämpliga att använda är vegetabiliska produkter, biprodukter och avfall som uppkommer vid produktion, hantering och distribution av livsmedel. Det kan exempelvis vara produktionsdefekter och svinn (fel form, fel recept, spill), produkter vid distribution (utgången datum). Exempel på vegetabiliska produkter, biprodukter och avfall är brödrester från fabrik, returbröd från butik, degrester, knäcke- och brödssmulor, ärtstärkelse, spannmål som inte uppfyller livsmedels- eller foderkvalitet, rester från fodertillverkning, mjölrester från mjölkproduktion, omprocessning av etanol (dryckessprit eller tekniska kvalitéer), stärkelseslösning, dextrin, sockerlösning, läsk, öl, vin och sprit från tullen, melass, returerna från livsmedelsbutiker (böror, pasta, kakor, ketchup, pasta, chips), potatisskal, socker och sockerbeter. Mejeriprodukter och gelatin kan ingå som ingredienser i ovan angivet material.

Utöver ovan angivna råvaror i form av jungfruliga insatsvaror och exemplifierade produkter, biprodukter och avfall kan andra vegetabiliska råvaror som finns vara lämpliga för produktionen komma att användas, under förutsättning att de uppfyller såväl kvalitetskraven för produkterna samt inte påverkar utsläppen negativt jämfört med beskrivna råvaror.

Bolaget återkallar ansökan i den del som den avser cellulosabaserade råvaror.

Lokalisering

Anläggningen är belägen på Händelö, cirka 3,5 km nordost om Norrköpings stadskärna. Fastigheterna Båken 1 och Båken 3 är enligt detaljplan avsatta för industriverksamhet och området är i fördjupad översiktsplan för Händelö avsatt som verksamhetsområde.

Den tillkommande verksamheten bedöms inte ge några negativa effekter vad avser påverkan på närliggande Natura 2000-område eller naturreservat.

Produktion

Planerade mängder är totalt 20 000 ton som våtvikt under 2015, totalt 40 000 ton som våtvikt under 2016 och totalt 60 000 ton som våtvikt under 2017. Dessa mängder är fördelat till ca 25 % flytande och 75 % torra produkter (räknat på våtvikt). Den torra andelen är sedan fördelad på ca 50 % finfördelade råvaror som till exempel mjöl och 50 % fasta råvaror som bröd. Denna fördelning är även att betrakta som ”worst case”, eftersom den baseras på vad som bedöms vara relevant utifrån de mängder som bedöms finnas tillgängliga på marknaden. Längre transporter gör dessutom att hanteringen inte är ekonomiskt intressant. Några extremfall med stora volymer av enskilda typer av råvara är således inte ens möjligt.

Utrustningen består av ett tält för mottagande av fasta råvaror, ett planlager i tältet och en avpaketeringsmaskin. Planlagret har en asfaltsyta och en stödvägg runt om med en höjd på 2,3 m. I planlagret lagras råvaror i fast form och i mjölform. Utöver tältet förväntas maximalt sex slutna containrar för kortvarig lagring behöva förvaras i de fall för mycket råvara skulle levereras under en dag eller om bolaget behöver utföra sortering, städning eller underhåll i tältet. Platsen för containrarna kommer att vara utmed staketet öster om tältet. Dessa containrar kan maximalt innehålla ca 10 ton råvara per styck. Detta innebär att totalt ca 60 ton kan komma att förvaras i dessa containrar, som normalt inte står kvar mer än 24 timmar innan de töms.

Flytande råvaror lagras i den så kallade drankvattentanken vid A10, som är invallad och råvarorna leds direkt till likvifieringen på linje A12. Torra råvaror kommer antingen från leverantör i slutna containrar eller på stora pallar i lådor av wellpapp. Containrar lossas direkt i planlagret. Vissa råvaror levereras paketerade, på inplastade pallar i till exempel säckar, och kan då behöva lagras kortvarigt eftersom de kräver en del manuell hantering av personal för avpaketering. För detta används den gamla utlastningshallen i linje A10, vilken är väderskyddad (tak, väggar och portar). Total lagringskapacitet för torra råvaror är ca 370 ton våtvikt enligt följande: ca 300 ton i tältet, ca 60 ton i slutna containers utomhus samt ca 10 ton på pall i den gamla utlastningshallen i linje A10. Total lagringskapacitet för flytande produkter är 180 ton.

Råvaran hämtas med hjullastare från planlagret och tippas i avpaketeringsmaskinens mottagningsbehållare. Matningsskruvar för råvaran vidare in i avpaketeringsmaskinen där förpackningsmaterial sorteras ut. Förpackningsmaterialet går via en skruv till en komprimator. Det avskilda förpackningsmaterialet transporteras till en container där materialet samlas upp för återvinning. Råvaran sönderdelas samtidigt i mindre bitar och passerar en magnet som tar bort eventuella metallrester från förpackningsmaterialet. Via skruvar och elevatorer leds råvaran vidare in i befintlig processutrustning, till mixtanken alternativt till kvarn för malning på linje A10.

Maxkapacitet på nuvarande utrustning är ca 10 ton per timme. Processen av alternativa råvaror kommer stegvis öka genom optimering av avpaketeringsmaskinen samt ökning av drifttid med ytterligare ett skiftlag. Med den kommunikation som sker mellan driftpersonal och leverantörer på daglig basis är det liten risk att verksamheten skulle ta emot mer volymer av råvaror än vad utrustningen har kapacitet för, eller som kan lagras på plats i planlager och containrar.

Det scenario som skulle kunna ge upphov till bristande kapacitet i utrustning är ett haveri, men bolaget har ett lager av reservdelar, kapacitet för att tillverka egna enklare delar och utöver det inkluderas Force Majeure i avtalen med leverantörer i så stor utsträckning som möjligt. Bolaget har även gjort en översyn av möjligheten till alternativt omhändertagande av dessa råvaror hos andra aktörer vid till exempel ett större haveri. Det kan röra sig om biogasproducenter, grisbönder eller andra foderfabriker (ett antal inom Lantmännen), beroende på råvarornas art. Som sista utväg finns energiåtervinning vid en förbränningsanläggning som har tillstånd att ta emot denna typ av material.

Utsläpp till vatten

Vid lossning av restprodukter i mjölform kan damning ske inne i tältet. En del av detta damm kan dras med av lossningsfordon ut på asfalten utanför tältet. Detta går då vidare till gårdsvattensystemet, vilket primärt leds till eget reningsverk och därefter till Slottshagens reningsverk. I de fall halten av föroreningar är låg kan gårdsvattnet avledas direkt till Slottshagens reningsverk. Redan vid dagens verksamhet sker damning från såväl spannmålshantering som utlastning av foderprodukter, och bedömningen är att ansökt förändring inte nämnvärt kommer att leda till ökad spridning av damm eller ökad belastning på reningsverket. Bolaget bedömer att hantering av de aktuella typerna av råvaror inte heller föranleder några ökade utsläpp via processavloppsvattnet till Slottshagens reningsverk. Den ändrade råvaran har inte någon nämnvärd betydelse för verksamhetens utsläpp av avloppsvatten eller påverkan på dagvattnet.

Utsläpp till luft

Befintlig ventilationsutrustning (kvarnhus A 10) suger ut luft från lokalen och leder luften via stoftfilter till omgivningen. Haltvillkoret i befintligt tillstånd rörande utsläpp till luft kommer att uppfyllas även vid ansökt verksamhet. Det finns en mindre frånluftsfläkt som syftar till att luften i tältet inte ska bli alltför varm och fuktig (hygieniska skäl). Risken bedöms vara liten att damm och partiklar ska ryckas med. Någon specifik åtgärd för denna utsläppspunkt har inte bedömts nödvändig.

Sannolikheten för luktolägenheter på grund av sökt hantering bedöms vara mycket låg. Bedömningen baseras på erfarenheten av testperioden, vald ventilationslösning, de begränsade volymer som kan lagras i planlagret samt den korta lagringstiden, vilket sammantaget förebygger risken för luktolägenheter. Inget luktklagomål som kan kopplas till denna verksamhet har kommit in under testperioden. Eventuell lukt från hanteringen har varit begränsad till själva lokalen. De åtgärder som har vidtagits för att ytterligare minska risken för luktolägenheter är framför allt att koppla planlagret till befintligt ventilationssystem (kvarnhus A10) med stoftfilter samt frekvent rengöring av ytor och utrustning. Hanteringen av nya råvaror är en liten del verksamheten. I relation till bolagets övriga processdelar bedöms risken för lukt dessutom vara mycket liten.

För att undvika damning sker mottagning av de kolhydratrika restprodukterna i ett väderskyddande tält. Vid lossning tippas råvarorna med lägsta möjliga fallhöjd för att undvika damning. Vid mycket torr vara (t.ex. årtstärkelse) kan vätning med vatten bli aktuellt. Bolaget har upprättat en rutin för renhållning utomhus. Utsläppen till luft bedöms bli oförändrade vid ansökt ändring av verksamheten jämfört med vid nollalternativet.

Förorenade områden

Verksamheten är en industriutsläppsverksamhet och omfattas av kravet på statusrapport. Bolaget anser att en statusrapport inte behöver bifogas denna ansökan. Bolaget har inlett ett samrådsförfarande för en prövning hos Mark- och miljödomstolen av hela verksamheten med utökning av behandlingen av avfall till över 100 000 ton per år. För prövningen hos Mark- och miljödomstolen är en statusrapport under framtagande. Bolaget bedömer att det vid en prövning av hela verksamheten inte finns något utrymme för en behovsprövning av statusrapporten, som vid ansökan om ändringstillstånd, utan kravet är obligatoriskt. En statusrapport bedöms vara klar för rapportering under sommaren 2015.

Kemiska produkter och avfall

Den nu sökta ändringen förbrukar inga kemikalier, vilket innebär att enzym- och kemikalieförbrukningen förväntas inte påverkas vid ansökt verksamhet jämfört med vid nollalternativet.

Uppkomna mängder avfall i form av wellpapp och brännbart avfall förväntas öka med ca 2 ton vid maximal sökt mängd då mängden avskiljt förpackningsmaterial (plast, papper och kartong) ökar. Förpackningsmaterialet sammanpressas för att minimera volymen (reducera transporter) och går sorterat till lokalt bolag för materialåtervinning alternativt energiåtervinning. Plast från komprimator sorteras som brännbart avfall.

Buller

Resultatet av beräkningen av bullerbidraget visar att den ekvivalenta ljudnivån från enbart den nya anläggningsdelen kommer att bli mellan 3 och 7 dB(A) vid de närmaste bostadshusen i Lindö. När det gäller den nya anläggningsdelens bidrag till den totala bullernivån från Agroctanol nattetid har detta beräknats bli mindre än 0,1 dB(A). Den totala bullerpåverkan nattetid har tidigare beräknats vara mindre än 38 dB(A) vilket innebär att gällande villkor klaras med marginal. Den nya anläggningsdelens bullerpåverkan bedöms vara försumbar i sammanhanget.

Transporter

Antalet transporter av råvara och av avfallsfraktionerna wellpapp och brännbart beräknas vid full tillståndsgiven produktion till 17 700 stycken utan restprodukter och till 18 300 stycken transporter med restprodukter. Ökningen motsvarar ca två transporter per dag och är således marginell. Den främsta anledningen till ökningen är att antalet ton per transport av de aktuella typerna av råvaror är mindre än för spannmålsråvara.

Energianvändning

Förbrukningen av ånga och gasol förväntas inte förändras vid ansökt verksamhet jämfört med vid nollalternativet medan elförbrukningen förväntas minska något. Detta då mindre transporter i eldrivna transportörer krävs samt att vissa råvaror inte behöver malas.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

Teknikval baseras på undersökningar av referenser, besök vid referensanläggningar, anbud på alternativa tekniker etc. Baserat på denna genomgång bedömdes vald lösning som en långsiktigt god lösning, inte bara för de mängder som initialt skulle hanteras (2014 års hantering), utan även för framtida planer med en ökad hantering av alternativa råvaror. Bedömning av BAT (Best Available Technique) har utgått ifrån de av bolaget

ansedda relevanta BREF-dokument, i huvudsak Emission from Storage (2006) och Food, Drink and Milk Industries (2006.08). De delar som har ingått är lagring och lossning, hantering, transport, överföring av material, utrustning- och installationsrengöring, intervall för rengöring, avpaketering/separation samt malning. Anläggningen bedömdes utformad enligt BAT, vara flexibel vad gäller hantering av olika typer och mängder av material, där vald lösning inte begränsade bolaget till en viss fördelning av olika råvaror.

För att minska risken för skadedjur kommer planlagret att utrustas med en stödvägg runt om för att underlätta upptagning av råvaran från marken. Bolaget kommer även att teckna ett utökat avtal med ett skadedjurbekämpningsföretag.

Rutiner har upprättats för rengöring av planlager, utrustning, lastbilar, containrar samt för städning av gårdsplanen. Enbart torra metoder används för rengöring i tältet på grund av hygienskal. Gårdsplanen städas med sopmaskin.

Säkerhetsfrågor

Agroetanols verksamhet omfattas av den högre kravnivån enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. En riskbedömning har genomförts av den planerade ändringen av verksamheten. Riskvärderingen visar att användningen av kolhydratiska restprodukter inte påverkar riskerna vid anläggningen nämnvärt. Ingen av de identifierade händelserna har värderats så att de behöver åtgärdas omedelbart, men bör värderas ur kostnads- och nyttyssynpunkt. Bolaget avser att följa de rekommendationer som redovisas i riskbedömningen. Bolaget bedömer att en säkerhetsrapport inte behöver lämnas in.

Miljökonsekvenser

Bolaget framför att den ansökta ändringen inte innebär någon förändrad omgivningspåverkan.

Alternativ lokalisering

Den sökta förändringen innebär att en del av nuvarande spannmålsråvara ersätts med kolhydratiska restprodukter. En förutsättning för att kunna ta in dessa restprodukter är att övrig verksamhet finns på platsen så att etanol kan tillverkas även av denna råvara. Alternativa lokaliseringar av den ansökta förändringen av verksamheten är därför inte möjlig och har därför inte utretts närmare.

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att verksamheten fortsättningsvis drivs inom ramen för befintligt tillstånd meddelat 2006-11-01.

YTTRANDEN

Byggnads- och miljöskyddsnämnden, Norrköpings kommun anför sammanfattningsvis följande:

- Nämnden förordar att det lämnas tillstånd till inblandning av alternativa råvaror som ersättning för spannmål i etanolprocessen, förutsatt att det sker enligt handlingarna.

- Bolaget har visat att det finns möjlighet att på ett miljömässigt godtagbart sätt hantera 60 000 ton (våtvikt) alternativa råvaror med högt stärkelseinnehåll. Vidare anses att bolaget har visat att bästa möjliga teknik kommer att användas.
- Villkor 7 i befintligt tillstånd ska tillämpas för den tillkommande hanteringen och andra meningen bör kompletteras så att även lossning av alternativ råvara inkluderas.
- Det rekommenderas att kontrollprogrammet uppdateras i de delar som krävs för att hanteringen ska ske utan risk för olägenheter, till exempel de i ansökan beskrivna rutinerna för skadedjursbekämpning och städning av ytor utanför tältet.

Räddningstjänsten Östra Götaland anför sammanfattningsvis följande:

- Räddningstjänsten anser att tillstånd kan beviljas.
- Följande villkor bör meddelas:
Lantmännen Agroetanol ska under en provotid på ett år utreda om den föreslagna hanteringsplatsen och den föreslagna hanteringsprocessen är den bästa ur säkerhetssynpunkt med avseende på dammexplosioner och ackumulerad risk. Utredningen ska undersöka olika placeringar på området med avseende på utrymme och förvaringssätt. I utredningen ska även den utrustning som används undersökas om det är den bästa ur säkerhetssynpunkt och om riskreducerande åtgärder eller förändringar i verksamheten behövs. Av redovisningen ska det framgå vilka åtgärder som Lantmännen Agroetanol åtar sig och en tidsplan för när åtgärderna ska vara klara. Utredningen ska ske i samråd med Räddningstjänsten.
- Den sökta hanteringen sker med produkter som ger upphov till flera risker med avseende på explosiv miljö.
- Den kompletterande utredningen av förvaringslösningen och hanteringen kan vara en del av en ny tillståndsansökan om en sådan kommer att lämnas in under provotiden.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap anför sammanfattningsvis följande:

- Myndigheten har inget att invända mot att tillstånd beviljas.
- Den breddade råvarumixen är inte enbart av godo, eftersom riskbilden samtidigt breddas att omfatta fler slags scenarior, till exempel dammexplosion.

SÖKANDENS BEMÖTANDE

Lantmännen Agroetanol AB har sammanfattningsvis framfört följande med anledning av inkomna yttranden i ärendet.

- Byggnads- och miljöskyddsnämnden Norrköpings kommun anser liksom Agroetanol att i grundtillståndet gällande villkor ska tillämpas för den tillkommande hanteringen. Agroetanol delar nämndens uppfattning att andra meningen i villkor 7 bör kompletteras så att även lossning av alternativ råvara inkluderas för minimering av spridning av partiklar.

- Agroctanol medger den av Räddningstjänsten Östra Götaland föreslagna provtiden och åtar sig att inge den efterfrågade utredningen senast 2016-06-30 eller vid den tidigare tidpunkt en ny tillståndsansökan inges då även den ansökan kommer att innehålla den begärda utredningen.
- Bolaget kan upplysa om att de med anledning av Räddningstjänstens påpekande omgående kommer att undersöka möjligheten att ställa in avpaketeringsmaskinens normala driftläge till låg hastighet så att maskinen endast fungerar som transportör för de råvaror som inte har förpackning. Målsättningen är att när förpackade råvaror ska avpaketeras ska det krävas en aktiv handling för att öka maskinens hastighet så att avpaketering därmed kan ske. Bolaget bedömer att en sådan åtgärd, om den är möjlig, skulle minimera risken för dammexplosion vid hantering av dammande råvaror eftersom utrustningen endast fungerar som transportör vid långsam hastighet.

MILJÖPRÖVNINGSDELEGATIONENS BEDÖMNING

Ändringstillstånd

Vid ändring av en miljöfarlig verksamhet får enligt 16 kap. 2 § 3 st. miljöbalken tillståndet begränsas till att endast avse ändringen, så kallat ändringstillstånd. I propositionen ”En effektivare miljöprövning” framhålls ett antal faktorer som har betydelse för om ändringstillstånd bör medges. En faktor är vilken påverkan verksamheten i sin helhet får med hänsyn till ändringen. Utöver omfattning och miljöpåverkan ska det till exempel beaktas hur lång tid som har förflutit sedan grundtillståndet meddelades, om flera ändringstillstånd har meddelats, hur snabb den tekniska och miljömässiga utvecklingen är i branschen, vilka förändringar som har skett i företaget och dess omgivning sedan grundtillståndet, samt omfattningen av de miljömässiga störningar som förekommer. Grundtillståndet meddelades år 2006 och ett ändringstillstånd meddelades år 2011 avseende anläggandet av cisterner och utökning av verksamhetsområdet.

Miljöprövningsdelegationen noterar att remissmyndigheterna inte har haft några erinringar mot att ändringstillstånd meddelas.

Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån de utredningar som har presenterats i ansökningshandlingarna att den sökta ändringen innebär en förhållandevis begränsad ändring av verksamheten. Vidare bedöms att verksamheten i sin helhet inte kommer att medföra oacceptabla miljömässiga störningar. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det inte finns skäl att göra annan bedömning av tillåtligheten än vad som gjordes när tidigare tillstånd meddelades. Vidare bedömer Miljöprövningsdelegationen att de övriga villkor som föreskrivits i nu gällande beslut, daterat 2006-11-01 (dnr 551-4209-06) och 2011-02-15 (dnr 551-3478-10 och 551-12942-07) kommer att kunna innehållas.

Miljöprövningsdelegationen bedömer med beaktande av ovan angivna faktorer att det nu sökta tillståndet kan begränsas i enlighet med 16 kap. 2 § 1 st. miljöbalken till att enbart avse ändringen, så kallat ändringstillstånd.

Tillståndets omfattning

Avfall som råvara

Lantmännen Agroctanol AB:s (bolaget) befintliga tillstånd omfattar tillverkning av etanol och foderprodukter baserad på spannmål som råvara. Ansökan om ändringstillstånd omfattar en ändring av råvaran. De råvaror, förutom spannmål, som bolaget bedömer är lämpliga att använda är vegetabiliska produkter, biprodukter och avfall som uppkommer vid produktion, hantering och distribution av livsmedel. De råvaror som bolaget vill använda är således antingen produkter, avfall eller restprodukter. Restprodukter är ett begrepp som används för ämnen eller föremål som har uppkommit i en tillverkningsprocess där huvudsyftet inte är att tillverka ämnet eller föremålet. Restprodukter kan utifrån kriterier i 15 kap. 1 § miljöbalken delas upp i avfall eller biprodukter.

Miljöprövningsdelegationen instämmer med bolaget att det är en grannlaga uppgift att bedöma om de råvaror som bolaget vill använda är produkter, avfall eller biprodukter. Den yrkade mängden innebär ett omfattande arbete om en sådan bedömning skulle göras för varje enskilt parti. Eftersom hantering av avfall omfattas av särskilda regler (t.ex. tillståndsplikt) är det normalt en förutsättning att avfall skiljs ut. Tillståndet medger användning av andra vegetabiliska och kolhydratiska råvaror som i befintlig process kan användas vid tillverkning av etanol och foderprodukter oavsett om råvaran är att klassa som avfall eller inte. Genom att tillståndet medger behandling av avfall i befintlig process så förbyggs risken för att avfallsreglerna inte följs. Vidare bedöms med utgångspunkt från de av bolaget beskrivna råvarorna att oberoende av om de bedöms vara produkter, avfall eller biprodukter krävs samma begränsning av mängden och försiktighetsmått vid hanteringen.

Miljöprövningsdelegationen har valt att benämna de aktuella råvarorna (avfall - kategorier eller avfallstyper) som annan vegetabilisk och kolhydratisk råvara än spannmål. Detta trots att de kan innehålla ingredienser av mejeriprodukter eller gelatin av animaliskt ursprung. Miljöprövningsdelegationen bedömer att benämningen på ett lämpligt sätt beskriver vilken typ av råvaror som tillståndet omfattar och att benämningen kan användas då dessa ingredienser bedöms utgöra mycket små mängder.

Klassning enligt miljöprövningsförordningen

Användning av avfall som råvara ska bedömas med utgångspunkt från avfallsreglerna. Miljöprövningsdelegationen bedömer att användningen av avfallet som råvara kan bedömas som en avfallshantering eller behandling av avfall som leder till återvinning. De yrkade mängderna innebär att verksamheten omfattas av 29 kap. 52 § miljöprövningsförordning (2013:251) (verksamhetskod 90.420) och att anläggningen därmed är tillståndspliktig.

Det bör av tillståndsmeningen framgå att tillståndet för hantering av avfall gäller för behandling som klassas som återvinning. Återvinning sker genom att avfallet används som råvara vid tillverkning av etanol eller foderprodukter.

Innehåll i tillstånd om att lagra, återvinna eller bortskaffa avfall

Av 22 kap. 25 a § första punkten miljöbalken framgår att en dom som omfattar tillstånd till att lagra, återvinna eller bortskaffa avfall alltid ska innehålla en förteckning över de kategorier av avfall och den totala mängd avfall som får lagras, återvinnas eller bortskaffas. Enligt andra punkten ska metoden som ska tillämpas framgå och enligt tredje punkten ska villkor för övervakning och kontroll finnas.

Bolaget har redovisat vilka egenskaper som råvarorna behöver ha för att kunna användas i den befintliga processen. Kategorier har redovisats genom exempel på råvaror som kan vara aktuella att använda. Behandlingen av avfallet ska ske genom återvinning av avfallet i processen. Kategorierna bedöms ha avgränsats så att det är möjligt att avgöra vilka villkor som behöver föreskrivas. Miljöprövningsdelegationen bedömer att kategorierna är tillräckligt beskrivna i ansökningshandlingarna och att en särskild förteckning inte behöver upprättas.

Den yrkade mängden avfall per år uppgår till 60 000 ton. Miljöprövningsdelegationen bedömer att mängden bör föreskrivas i tillståndsmeningen. Bolaget har angivit att den mängd avfall (råvara) som är möjlig att lagra samtidigt uppgår till 370 ton torra råvaror och 180 ton flytande råvaror. Det är trångt på verksamhetsområdet, men bolaget bedömer att det är möjligt att lagra 60 ton i containrar utomhus (ingår i mängden torra varor). Den samtidiga lagringen bör regleras och de av bolaget angivna mängderna bedöms vara rimliga att föreskriva i villkor. Den typ av råvara som bedöms kunna påverka miljön mest negativt och som innebär störst risk är mjöl och mjöliknande råvaror. Bolaget har redovisat en fördelning av torra och flytande produkter samt en fördelning av de torra råvarorna i fasta råvaror och finfördelade råvaror, till exempel mjöl. Med utgångspunkt från bolagets uppgifter kan mängden finfördelade råvaror (mjöl och mjöliknande råvaror) beräknas och vid maximal hantering uppgår då mängden till 22 500 ton per år. Bolaget beskriver den angivna fördelningen som ”worst case” och utgångspunkten för miljökonsekvensbeskrivningen. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den högsta mängden per år av mjöl och mjöliknande råvaror bör regleras i villkor.

I befintligt tillstånd föreskrivs i villkor 17 att verksamheten ska kontrolleras. Miljöprövningsdelegationen bedömer att kraven i 22 kap. 25a § miljöbalken avseende tillståndets innehåll därmed kan anses uppfyllda och att ytterligare villkor inte behöver föreskrivas.

Miljöbalkens mål och hänsynsregler m.m.

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och tidigare meddelade beslut den 21 november 2006 (dnr 551-4209-06) och 15 februari 2011 (dnr 551-3478-10 och 551-12942-07) och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den planerade verksamheten inte strider mot miljöbalkens mål.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökanden i tillräcklig omfattning har visat att de förpliktelser som följer av 2 kap. 1 § miljöbalken kommer att iakttas i den planerade verksamheten.

Natura 2000

Miljöprövningsdelegationen bedömer att ändringen inte kommer att påverka det närliggande Natura 2000-området på ett betydande sätt. Tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs således inte.

Sammanfattande bedömning

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och i tidigare meddelade beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökt ändringstillstånd.

Villkor m.m.

Verksamheten är enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250) en industriutsläppsverksamhet. Enligt 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen ska Miljöprövningsdelegationen vid prövningen av tillståndsvillkor som referens för sin bedömning använda BAT-referensdokument om bästa tillgängliga teknik.

Utsläpp till vatten

Damning, spill och utdrag från tältet kan komma att förorena dagvattnet (gårdsvattnet). En förutsättning för att så långt möjligt begränsa spridningen av föroreningar är att undvika damning, spill och utdrag från tältet samt att minimera rengöringen av containrar med vatten.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden har framfört att villkor 7 i befintligt tillstånd bör omformuleras och bolaget instämmer. Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkor 7 avseende spridning av föroreningar har ett sådant miljömässigt samband med ändringen att det bör ändras. Villkor 7 bör ändras så att det omfattar hanteringen av avfall med avseende på förebyggande rutiner och åtgärder för att minimera spridning av föroreningar. Erfarenheter av driften samt nya kategorier kan medföra behov av förändring av lagringsplatsen och utrustningen. Risker tas upp under rubriken "Säkerhetsfrågor". Miljöprövningsdelegationen bedömer att tillsynsmyndigheten bör ges möjlighet att föreskriva ytterligare villkor som kan föranledas av hanteringen av de beskrivna råvarorna för att förebygga spridning av föroreningar.

Utsläppet av dagvatten och fastställande av slutliga villkor för Båken 1 och Båken 3 kommer att avgöras av Miljöprövningsdelegationen genom utredningsvillkor U2 i tillstånd meddelat 2006-11-01 (dnr 551-4209-06). Prövotidsutredningen och förslag till slutliga villkor avseende U2, gällande fastigheten Båken 1, har lämnats in till Miljöprövningsdelegationen.

Utsläpp till luft

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det avseende lukt och utsläpp till luft inte behöver föreskrivas ytterligare villkor.

Buller

Bolaget har uppgivit att de ekvivalenta ljudnivåerna som har föreskrivits i befintligt tillstånd kommer underskridas. Det har inte framkommit några uppgifter om att bullrets karaktär kommer att förändras. Det befintliga villkoret avseende buller är i enlighet med Naturvårdsverkets vägledning och Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkoret inte behöver ändras.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolagets redovisning av vald utformning i förhållande till tillämpliga BAT-referensdokumentet är tillräcklig. Bolaget anser att anläggningen är utformad enligt BAT (bästa tillgängliga teknik). Av bolagets resonemang framgår att de även anser att kravet på bästa möjliga teknik uppfylls. Bolaget har redovisat att hanteringen kommer att öka successivt. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns möjlighet att utveckla den befintliga utformningen och driften för att förebygga olägenheter. Bolaget anger att de planerar att lämna in en ansökan till Mark- och miljödomstolen om hantering av ännu större mängder. Miljöprövningsdelegationen

konstaterar att vid en utökad hantering kan det för att förebygga olägenheter vara rimligt att använda annan teknik, till exempel silos för lagring av mjöl eller mjölliknande råvaror.

Säkerhetsfrågor

Verksamheten omfattas av högre kravnivån i ”sevesolagstiftningen”¹. Miljöprövningsdelegationen gör ingen annan bedömning än bolaget avseende inlämnandet av en säkerhetsrapport i samband med ansökan. Då riskerna har redovisats i en riskvärdering bedömer Miljöprövningsdelegationen att det finns tillräckligt underlag för att pröva ansökan. Bolaget framför att användningen av de beskrivna råvarorna inte kommer att påverka riskerna vid anläggningen nämnvärt. Riskvärderingen bedöms vara tillräcklig som underlag för prövningen av den sökta verksamheten. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att det kan komma att finnas behov av riskbedömningar för särskilda råvaror. Säkerhetsrapporten och bolagets säkerhetsarbete kommer fortsättningsvis att granskas i samband med ”sevesotillsynen”.

Då säkerhetsrapporten är en viktig del i ”sevesotillsynen” bör den sökta verksamheten snarast föras in i en säkerhetsrapport som är tillgänglig för myndigheten. Miljöprövningsdelegationen bör därför föreskriva inom vilken tidsperiod säkerhetsrapporten ska omfatta den sökta verksamheten och tre månader bedöms vara en rimlig tidsperiod.

Räddningstjänsten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tillstyrkt att tillstånd meddelas. Men har påtalat risken för dammexplosioner och att riskbilden breddas (ackumulerad risk) samt behovet av ytterligare utredningar. Räddningstjänsten har föreslagit att hanteringsplatsen och hanteringsprocessen ska utredas under en provotid och bolaget har åtagit sig att göra en sådan utredning. Bolaget framför även, med tanke på att de planerar att lämna in en ansökan om tillstånd till Mark- och miljödomstolen under hösten 2015, att redovisningen av en provotidsutredning bör kunna ske i samband med denna ansökan.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att tillstånd kan beviljas, men att det saknas tillräckligt underlag för att bedöma om möjliga åtgärder har vidtagits för att förebygga och begränsa riskerna. Frågan om slutliga villkor bör med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken skjutas upp. Det bör föreskrivas att bolaget under en provotid bland annat ska utreda möjliga åtgärder för att förebygga dammexplosioner och begränsa konsekvenserna om till exempel en explosion sker.

I villkor 15 i befintligt tillstånd finns krav på åtgärder för att förhindra utsläpp av släckvatten till recipient eller spillvattennätet. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det för närvarande inte behövs ytterligare villkor avseende säkerheten.

Förorenade områden

Bolaget framför att de håller på att upprätta en statusrapport och att den bedöms vara klar för rapportering under sommaren 2015. Miljöprövningsdelegationen bedömer att ansökan kan prövas utan att en statusrapport har bifogats.

Verkställighetsförordnande

Miljöprövningsdelegationen finner att det inte föreligger hinder att förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte vunnit laga kraft.

¹ Lag (1999:381) och förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

UPPLYSNINGAR

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö, se bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av Kristina H Samuelsson, ordförande och Peter Olofsson, miljöskakkunnig. Länsstyrelsens föredragande har varit byrådirektör Nina Eskilson.

Kristina H Samuelsson

Peter Olofsson

Bilagor

Beslut om kungörelsedelgivning och Hur man överklagar

Kopia till

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun

Räddningstjänsten Östra Götaland

registrator@naturvardsverket.se (+missiv IUF)

registrator@msb.se

Havs- och vattenmyndigheten

Tillsyn Lst-E

Bevakning (2016-08-31)

Aktförvararen

Ordf

Sak

Handl

Kungörelsedelgivning

Kungörelsen ska inom tio dagar efter dagen för detta beslut införas i **Post- och Inrikes Tidningar** samt **Norrköpings Tidningar och Folkbladet Norrköping**.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsens miljöskydds-enhet, Östgötagatan 3, Linköping och hos aktförvararen i ärendet, Rådhusets reception, Norrköpings kommun.

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till kommunen, sökanden och aktförvararen för att vara tillgänglig för sakägarna.

Delgivning anses ha skett på fjortonde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom ovan nämnda tid har införts i ovan nämnda tidningar.

Hur man överklagar

Den som vill överklaga beslutet ska göra det i ett brev, som skickas till:

**Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Östergötland,
581 86 Linköping**

Brevet måste ha inkommit till Länsstyrelsen senast den **22 juli 2015**. Efter rättidsprövning skickar Miljöprövningsdelegationen överklagandet för prövning till **Mark- och miljödomstolen i Växjö**.

I brevet ska ni ange vilket beslut som överklagas och hur ni vill att beslutet ska ändras. Uppge också namn, adress och telefonnummer.

Om ni behöver fler upplysningar kan ni vända er till Miljöprövningsdelegationen.